

Οι μαθητές της Φθιώτιδας ως ενεργοί πολίτες φυλάσσουν Θερμοπύλες

**Σχέδιο Δράσης Ενεργού Πολιτειότητας
Προτεινόμενες Δραστηριότητες για Δημοτικό Σχολείο**

**Δρ. Χρίστος Β. Μαρκαντώνης
Περιφερειακός Επόπτης
Ποιότητας Εκπαίδευσης
ΠΔΕ Στερεάς Ελλάδας**

Πίνακας Περιεχομένων

- 1. Εισαγωγή - Παιδαγωγική Φιλοσοφία**
- 2. Διαθεματικότητα**
- 3. Σκοπός και Στόχοι του Σχεδίου Δράσης**
- 4. Δομή και Φάσεις Υλοποίησης**
- 5. Συνεργασίες και Διασυνδέσεις με την Κοινότητα**
- 6. Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα**
- 7. Μέσα και Μεθοδολογία**
- 8. Αξιολόγηση και Διάχυση Αποτελεσμάτων**

1. Εισαγωγή - Παιδαγωγική Φιλοσοφία

Το Σχέδιο Δράσης, με τίτλο «Οι μαθητές της Φθιώτιδας ως ενεργοί πολίτες φυλάσσουν Θερμοπύλες» αποτελεί μια ολιστική και διαθεματική παιδαγωγική πρόταση που απευθύνεται στους μαθητές των δύο βαθμίδων εκπαίδευσης (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο).

Οργανώνεται σε **τρεις διακριτές φάσεις, κοινές και για τις δύο βαθμίδες**, με διαφοροποίηση στο βάθος, τη μεθοδολογία και το επίπεδο πολυπλοκότητας των δραστηριοτήτων.

Προσαρμόζονται ηλικιακά και γνωστικά στους μαθητές και ακολουθούν τη λογική της σταδιακής ενεργοποίησης. Από την **ευαισθητοποίηση και την έρευνα, στη δράση και τη δημιουργία**, και τέλος στη **διάχυση των αποτελεσμάτων και την ανάληψη κοινωνικού ρόλου**.

2. Διαθεματικότητα

Εργαστήρια Δεξιοτήτων:

Θεματική Ενότητα: Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ – Κοινωνική Συναίσθηση & Ευθύνη

Υποθεματικές: Ενεργός Πολιτειότητα, Εθελοντισμός, Ανθρώπινα Δικαιώματα, Πολιτιστική Κληρονομιά

Διαθεματικές Συνδέσεις

- **Ιστορία:** Ανάλυση ιστορικών γεγονότων και πηγών.
- **Νεοελληνική Γλώσσα:** Δημιουργική γραφή, άρθρα, συνεντεύξεις.
- **Τέχνη & Μουσική:** Καλλιτεχνική και συναισθηματική προσέγγιση.
- **Ψηφιακά μέσα:** Ψηφιακή αφήγηση, podcast, ιστοσελίδες, GIS.
- **Περιβαλλοντική Εκπαίδευση:** Δράσεις ευαισθητοποίησης και εθελοντισμού.
- **Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή:** Συζήτηση για αξίες, δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα.

3. Σκοπός και Στόχοι του Σχεδίου Δράσης

Γενικός σκοπός του Σχεδίου Δράσης είναι η ανάπτυξη της ενεργού πολιτειότητας, η διαμόρφωση υπεύθυνων και ενεργών πολιτών που κατανοούν την ιστορική και πολιτιστική σημασία του ιστορικού χώρου των Θερμοπυλών.

Η κατανόηση της κοινωνικής ευθύνης και της συνειδητής συμμετοχής των μαθητών σε δράσεις για τη διατήρηση, ανάδειξη, προβολή και προστασία της τοπικής και παγκόσμιας πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς του τόπου τους, με έμφαση στον πολλαπλό και ισχυρό συμβολισμό του ιστορικού χώρου των Θερμοπυλών.

Το Σχέδιο Δράσης ενισχύει τη διασύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία, ενεργοποιώντας τους μαθητές ως φορείς θετικής αλλαγής, ενώ ταυτόχρονα καλλιεργεί δεξιότητες συνεργασίας, έρευνας, δημιουργικότητας και υπευθυνότητας.

Ειδικότεροι στόχοι:

- **Δημοτικό Σχολείο:** Ανάπτυξη βασικών στάσεων σεβασμού, συνεργασίας και εθελοντισμού μέσα από βιωματικές δραστηριότητες.

4. Δομή και Φάσεις Υλοποίησης

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες για την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης δράση οργανώνονται σε τρεις φάσεις:

A. Φάση 1 - Ευαισθητοποίηση και Έρευνα

Εισαγωγικές δραστηριότητες, ιστορική αναδρομή στις Θερμοπύλες, συζητήσεις, προβολές, έρευνα στο διαδίκτυο.

Στόχος: Να κατανοήσουν οι μαθητές τη σημασία του ιστορικού και συμβολικού χώρου των Θερμοπυλών και να συνδέσουν το παρελθόν με τη σύγχρονη έννοια του «Φυλάσσω Θερμοπύλες» ως στάση ζωής και κοινωνικής ευθύνης.

Οι μαθητές να γνωρίσουν σε βάθος τον ιστορικό, πολιτιστικό και ηθικό συμβολισμό των Θερμοπυλών και να κατανοήσουν τη σύνδεση του παρελθόντος με τη σύγχρονη ενεργή πολιτειότητα.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- **Παρουσίαση με αφήγηση ή παραμύθι** για τη Μάχη των Θερμοπυλών και συζήτηση για τις αξίες του θάρρους, της συνεργασίας και της προσφοράς.
- **Δημιουργία εικονογραφημένου χάρτη της Φθιώτιδας** με σημαντικά ιστορικά και πολιτιστικά μνημεία.
- **Ζωγραφική/κολάζ** με θέμα «Τι σημαίνει σήμερα να φυλάσσω Θερμοπύλες».
- **Προβολή μικρού ντοκιμαντέρ ή βίντεο για τις Θερμοπύλες** (π.χ. εικονική περιήγηση) και δημιουργία ερωτήσεων-κουίζ.
- **Δημιουργία «ιστορικής γωνιάς»** στην τάξη με εικόνες, χάρτες και το χρονικό της Μάχης των Θερμοπυλών.
- **Παρουσίαση - παραμύθι:** «Ο Λεωνίδας και οι μικροί φύλακες». Συζήτηση για τις αξίες της θάρρους, της γενναιότητας, της ομαδικότητας και της πίστης στους νόμους της πατρίδας.
- **Κατασκευή «δέντρου αξιών»** με φύλλα που γράφουν τι σημαίνει «Φυλάσσω Θερμοπύλες» σήμερα.

- **Δημιουργία επιτραπέζιου παιχνιδιού γνώσεων** για την ιστορία των Θερμοπυλών ή/και της Φθιώτιδας.
- **Χρήση ψηφιακής πλατφόρμας:** (π.χ. Google Earth ή Google Arts & Culture) για εικονική περιήγηση στις Θερμοπύλες.
- **Εικαστική δραστηριότητα:** Ζωγραφίζω ή φτιάχνω κολάζ με τοπία, ήρωες και μνημεία της περιοχής.

Β. Φάση 2 - Δημιουργία και Δράση: Οργάνωση εθελοντικών ή καλλιτεχνικών δράσεων, συμμετοχή σε τοπικά δρώμενα, δημιουργία αφισών, παρουσιάσεων, θεατρικών ή ψηφιακών έργων.

Στόχος: Να αναπτύξουν οι μαθητές δράσεις που ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή, την κοινωνική συνεισφορά και προσφορά και την προστασία της τοπικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι μαθητές αναλαμβάνουν δράση μέσα και έξω από το σχολείο, συνδέοντας τη γνώση με την πράξη και αναπτύσσοντας δεξιότητες συνεργασίας, δημιουργικότητας και κοινωνικής συνεισφοράς.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- **Δημιουργία μακέτας** για τη Μάχη των Θερμοπυλών.
- **Εικαστικό εργαστήριο:** «Οι δικοί μας ήρωες της καθημερινότητας».
- **Εργαστήριο «Μικροί εθελοντές»:** Δράσεις καθαρισμού ή καλλωπισμού σχολικού χώρου ή τοπικού χώρου με σύνθημα «Φυλάμε Θερμοπύλες, φροντίζουμε τον τόπο μας».
- **Συνεργασία με τοπικό μουσείο** ή πολιτιστικό σύλλογο για μαθητική ξενάγηση.
- **Δημιουργία σχολικής εφημερίδας** με τίτλο «Φυλάμε Θερμοπύλες».
- **Δημιουργία τοιχογραφίας** με τίτλο «Φυλάμε Θερμοπύλες».
- **Θεατρικό παιχνίδι:** «Αν ήμουν ο Λεωνίδας σήμερα...».
- **Εικαστικό project:** Κατασκευή ομαδικής μακέτας «Η Μάχη των Θερμοπυλών» με ανακυκλώσιμα υλικά.
- **Καλλιτεχνική δράση «Ζωγραφίζουμε την ειρήνη»:** αφίσες και έργα εμπνευσμένα από τις αξίες του σεβασμού, της αλληλεγγύης και της κοινωνικής προσφοράς.
- **Δημιουργία απλής εφαρμογής AR** (π.χ. με Quiver ή HP Reveal) όπου οι μαθητές ζωντανεύουν τις αφίσες τους με ήχο ή εικόνα.

Γ. Φάση 3 – Παρουσίαση και Διάχυση: Παρουσίαση των αποτελεσμάτων στην τοπική κοινωνία, ανάρτηση στον σχολικό ιστότοπο, συμμετοχή σε ημερίδες, μαθητικά συνέδρια.

Στόχος: Να παρουσιαστούν και να κοινοποιηθούν δημόσια τα αποτελέσματα του Σχεδίου Δράσης στη σχολική κοινότητα και την τοπική κοινωνία, ενισχύοντας τη διαχρονική αξία της ενεργού πολιτειότητας, τη σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία, τη διάχυση καλών πρακτικών και την περαιτέρω συνέχιση και εμπάθυνση του εγχειρήματος.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- **Σχολική γιορτή** - παρουσίαση έργων (ζωγραφιές, τραγούδια, κατασκευές).
- **Δημιουργία σχολικού περιοδικού** ή ηλεκτρονικής εφημερίδας με τα αποτελέσματα της δράσης.
- **Έκθεση φωτογραφίας** ή αφισών στον χώρο του σχολείου ή του δήμου.
- **Οργάνωση σχολικής γιορτής** ή παρουσίασης έργων σε συνεργασία με γονείς και την τοπική κοινότητα.
- **Δημιουργία μικρής «Έκθεσης πολιτισμού»** με χειροτεχνίες, ζωγραφιές και φωτογραφίες των παιδιών.
- **Δημιουργία ηλεκτρονικού βιβλίου** (e-book) με τα έργα των μαθητών και θέμα: «Θερμοπύλες».
- **Παρουσίαση των έργων στον ιστότοπο του Σχολείου** και της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στις Σχολικές Δραστηριότητες.

5. Συνεργασίες και Διασυνδέσεις με την Κοινότητα

Το Σχέδιο Δράσης ενισχύει τη συνεργασία των σχολικών μονάδων με τοπικούς φορείς, όπως ο Δήμος Λαμιέων, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, τα Μουσεία της περιοχής, οι πολιτιστικοί σύλλογοι, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ) και τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Μέσα από το δίκτυο των συνεργασιών που αναπτύσσονται οι μαθητές βιώνουν τη σημασία της ενεργού πολιτειότητας, αντιλαμβάνονται το ρόλο τους ως ενεργά μέλη της κοινότητας και αναπτύσσουν κοινωνικές δεξιότητες και δεξιότητες συμμετοχής σε συλλογικές διαδικασίες με ποικίλες διαστάσεις.

6. Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα

Η διάρκεια υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης εκτείνεται σε ολόκληρο το σχολικό έτος, με δυνατότητα χρονικής προσαρμογής ανάλογα με την ηλικία και τον διαθέσιμο χρόνο των μαθητών:

- Οκτώβριος - Νοέμβριος: Φάση ευαισθητοποίησης και έρευνας
- Δεκέμβριος - Μάρτιος: Υλοποίηση δράσεων και δημιουργία προϊόντων
- Απρίλιος - Μάιος: Παρουσίαση, διάχυση και αξιολόγηση

7. Μέσα και Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία υλοποίησης βασίζεται στη βιωματική και συνεργατική μάθηση, στη διερεύνηση και στη σύνδεση της γνώσης με την πράξη, την έρευνα πεδίου και την κοινωνική αλληλεπίδραση.

Εφαρμόζονται τεχνικές όπως project-based learning, καταγισμός ιδεών, ομαδοσυνεργατική εργασία, δημιουργική γραφή, δραματοποίηση και χρήση ψηφιακών εργαλείων για την αποτύπωση και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

8. Αξιολόγηση και Διάχυση Αποτελεσμάτων

Η αξιολόγηση του Σχεδίου είναι διαμορφωτική και συμμετοχική, εστιάζει στη διαδικασία, στα μαθησιακά αποτελέσματα, στη διάχυση στον κοινότητα και στον κοινωνικό αντίκτυπο.

Οι δείκτες επιτυχίας περιλαμβάνουν την ενεργή συμμετοχή, τη συνεργασία, τη δημιουργικότητα, την ανάπτυξη στάσεων ενεργού πολιτειότητας και κοινωνικής υπευθυνότητας.

Η διάχυση των αποτελεσμάτων του Σχεδίου πραγματοποιείται μέσα από παρουσιάσεις, εκθέσεις, ψηφιακές δημοσιεύσεις και συμμετοχή σε σχολικές και τοπικές εκδηλώσεις σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς και επιστημονικούς φορείς.